

викладеної в балансі та відповідальність за внесення змін та нововведень шляхом нормативного регулювання. Як свідчать дослідження, ті країни, які мають єдиний загальноприйнятий план рахунків, мають, відповідно, і регламентовану форму балансу. Ті ж країни, де підприємства розробляють власний план рахунків, форма балансу представлена у довільній формі, і законодавство лише регламентує мінімальний набір інформації, яка повинна бути відображена у балансовому звіті.

Список використаних джерел

5. Зелікман В. Д., Ерьоміна О. Л., Безгодкова А. О. Облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Дніпро : НМетАУ, 2017. 131 с.

6. Максимова В. Ф., Черкашина Т. В. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, Ротапринт. 2014. 238 с.

7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 9.04.2023).

УДК 657

АУДИТ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Іванова Т. М.,

канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії,
обліку та оподаткування, доцент,

Кушнірук О. М.

здобувач першого рівня вищої освіти ОПІ «Облік і аудит»,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

Аудит оплати праці є одним з найбільш важливих і складних напрямків облікової, аналітичної та контрольної роботи, оскільки безпосередньо зачіпає фінансові інтереси всіх без винятку працівників компанії, що перевіряється. Аудиторська перевірка проводиться на підставі договору між клієнтом-замовником та аудиторською фірмою або аудитором.

Під час проведення аудиту перевіряють правильність нарахувань працівникам (наприклад, премій, матеріальної допомоги, подарунків тощо), для чого до вибірки включаються дані для різних категорій працівників або звільнених працівників (керівники, спеціалісти та робітники), за видами основних нарахувань та за різні періоди (як правило, за один місяць у кожному кварталі). Аудитори вивчають розрахунково-платіжні відомості, особові рахунки працівників та основні документи, на яких ґрунтуються розрахунки заробітної плати (наприклад, таблиці обліку робочого часу, робочі інструкції тощо) та звертають особливу увагу на точність цих документів та їх відповідність чинному законодавству [1].

Під час кадрового аудиту аналізується рух персоналу компанії, оформлений наказами (розпорядженнями) про прийняття на роботу, переведення, звільнення та надання відпусток. Також перевіряють, чи кожному працівнику присвоєно правильний табельний номер і серію номерів кожному виробничому підрозділу. Крім того, аудиторі досліджують правильність ведення табельного обліку робочого часу: на підставі табеля обліку робочого часу за кожен місяць і кожного працівника аудиторі перевіряють загальний календарний фонд робочого часу, кількість неявок на роботу з різних причин, фактичний фонд робочого часу та правильність нарахування заробітної плати.

Під час аудиту нарахування заробітної плати працівникам перевіряється правильність присвоєння розрядів за посадами відповідно до наказів по будівельному підприємству. Окрім оплати праці за виконані роботи, надані послуги та відпрацьований час, аудиторі компанії перевіряють нарахування інших видів виплат (наприклад, за роботу у святкові та вихідні дні, роботу в нічний час, час простою з вини працівника) відповідно до Кодексу законів про працю. Аудитор також вивчає правильність нарахування та оплати днів відпустки, досліджуються дебетові та кредитові операції на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» та перевіряються випадки подвійної оплати праці.

Одним з найважливіших напрямків аудиту є вибіркове порівняння сум нарахованої заробітної плати, відображених в первинних документах, з даними накопичувальних відомостей по чисельності працівників та звірка даних цих відомостей з сумами, відображеними у розрахунково-платіжних відомостях. При перевірці первинних документів аудитор встановлює повноту заповнення всіх реквізитів, наявність відповідних підписів уповноважених осіб, відповідальних за облік виконаних робіт, та відсутність виправлень у документах.

Вивчаючи правильність нарахування допомоги по тимчасовій непрацездатності, аудиторі звертають увагу на листки непрацездатності, які є підставою для нарахування зазначеної допомоги, які повинні бути завірені підписом і печаткою лікарні. Аудиторі також перевіряють стаж роботи працівника (відсоток від основної заробітної плати, який використовується для визначення розміру допомоги, розраховується на основі стажу роботи) [2].

Аудитор повинен з'ясувати, чи дотримуються процедури надання щорічних та додаткових відпусток працівникам, виплати компенсації за невикористані відпустки, надання працівникам відпусток без відриву від виробництва, відпусток у зв'язку з навчанням, виконанням державних обов'язків у робочий час, переведенням працівників на іншу легшу ніжче оплачувану роботу, переведенням жінок для годування дитини, відрядження або тимчасового відсторонення від роботи за станом здоров'я, а також надання додаткових перерв у роботі, аудитор з'ясовує правильність розрахунку середньої заробітної плати за цей період. При перевірці правильності розрахунку заробітної плати за відпустку аудитор звертає увагу на те, чи правильно в наказах підприємства визначено тривалість відпустки та розраховано суму заробітку працівника перед відпусткою, середньомісячний та середньоденний заробіток,

на основі яких здійснюється розрахунок, а також з'ясовуються причини несвоєчасного надання відпустки, особливо для осіб, які мають матеріальну відповідальність [1].

Аудитори також досліджують своєчасність і повноту відрахувань із нарахованої заробітної плати. Основна увага приділяється податку на доходи фізичних осіб. Аудит передбачає арифметичний контроль суми утриманого податку, правомірність застосування пільг, передбачених чинним законодавством. Виявляються випадки, коли при виплаті матеріальної допомоги, подарунків та винагород податок не утримується або утримується частково [3].

Під час проведення перевірки оплати праці аудиторів співставляють відповідність аналітичного обліку заробітної плати синтетичному обліку на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», порівнюють сальдо по рахунку на перше число кожного місяця з даними розрахунково-платіжної відомості та суму заборгованості за розрахунково-платіжною відомістю з сумою по розрахунково-платіжній відомості, за якою була виплачена заробітна плата працівникам. Аудитор повинен перевірити, чи дійсно особа, зазначена в платіжній відомості, отримала цю суму. Він також перевіряє, як по вертикалі, так і по горизонталі, чи правильний розрахунок загальної суми, виданої одержувачу.

Таким чином, аудит заробітної плати є одним з найбільш трудомістких, складних і відповідальних аспектів аудиторської практики. Відомо, що розрахунок заробітної плати є одним з найбільш трудомістких завдань в будівельних компаніях, що вимагає значних знань і підвищує ризик для компаній. Ризик аудиту ще більше зростає, якщо врахувати великі штрафи та пені за несвоєчасну виплату, які можуть бути накладені на компанії за порушення законодавства.

Список використаних джерел

1. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Мізік Ю. І., Конопліна О. О. Аудит: методика і організація: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 319 с.
2. Аудит: навч. посіб. / С. І. Дерев'янка та ін. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 380 с.
3. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. В. І. Грушко. 4-те вид., доп. і перероб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.